

RZĄDOWE CENTRUM LEGISLACJI
WICEPREZES
dr Jacek Krawczyk

RCL.DPS-50-96/12

dot. RM-10-110-12

Pan

Maciej Berek

Sekretarz Rady Ministrów

W związku z przekazaniem do rozpatrzenia przez Radę Ministrów przy piśmie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 17 października 2012 r. (znak: DPR-I-021-10(40)/JS/BL/12) projektem ustawy o zmianie niektórych ustaw w związku z podwyższeniem wieku emerytalnego kobiet i mężczyzn, Rządowe Centrum Legislacji uprzejmie informuje, że podtrzymuje zastrzeżenia podnoszone na wcześniejszych etapach prac legislacyjnych dotyczących projektowanej regulacji, w tym przedstawiane przed posiedzeniem stałego komitetu Rady Ministrów, zgłaszając do przedmiotowego dokumentu następujące uwagi:

1. Rządowe Centrum Legislacji wskazuje na wątpliwości, jakie budzą zaproponowane w art. 15 i 19 projektu ustawy rozwiązania zakładające zachowanie dotychczas obowiązujących mechanizmów prawnych przesądzających o wygaśnięciu stosunku pracy ze względu na osiągnięcie wieku 65 lat przez mianowanych nauczycieli akademickich (zmiany w ustawie z dnia 27 lipca 2005 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i ustawie z dnia 18 marca 2011 r. o zmianie ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym, ustawy o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki oraz o zmianie niektórych innych ustaw).

Zgodnie z art. 65 ust. 1 Konstytucji ustawodawca ma pewną swobodę stanowienia wyjątków od określonej w tym przepisie zasady wolności wyboru i wykonywania zawodu oraz wyboru miejsca pracy, pod warunkiem zachowania wymogu stanowienia odstępstw od tej zasady w formie ustawy. Nie oznacza to jednak całkowitej dowolności w ograniczaniu pewnych osób, bądź kręgu podmiotów w możliwości korzystania

Warszawa, dnia 22 października 2012 r.

p. J. Surdow
23.10.2012r.
Agh

DPR

DPR-140

Berek

Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej
SEKRETARIAT
DPR I-021-10(40)/JS/BL/12

z wolności gwarantowanej przez ten przepis. Ograniczenia muszą bowiem uwzględniać charakter danego prawa lub wolności i być kształtowane z uwzględnieniem nakazów płynących z zasady proporcjonalności. Dopuszczalne odstępstwa od wolności gwarantowanej przez art. 65 ust. 1 Konstytucji podlegają ocenie przez pryzmat art. 31 ust. 3 Konstytucji, który formułuje kumulatywnie ujęte przesłanki dopuszczalności ograniczeń w korzystaniu z konstytucyjnych praw i wolności (oprócz wspomnianej wyżej ustawowej formy ograniczenia, także: istnienie konieczności wprowadzenia ograniczenia, funkcjonalny związek ograniczenia z realizacją wskazanych w art. 31 ust. 3 wartości, zakaz naruszania istoty danego prawa lub wolności).

Trybunał Konstytucyjny wielokrotnie zajmował stanowisko, zgodnie z którym granice ingerencji w konstytucyjne prawa i wolności wyznacza zasada proporcjonalności oraz koncepcja istoty poszczególnych praw i wolności. Zdaniem Trybunału „stwierdzenie, że ograniczenia mogą być ustanawiane tylko wtedy, gdy są konieczne w demokratycznym państwie, nakazuje rozważyć czy wprowadzona regulacja jest w stanie doprowadzić do zamierzonych przez nią skutków, czy regulacja ta jest niezbędna dla ochrony interesu publicznego, z którym jest połączona, czy efekty wprowadzonej regulacji pozostają w proporcji do ciężarów nakładanych przez nią na obywatela” (m.in. orzeczenie Trybunału Konstytucyjnego z dnia 26 kwietnia 1995 r., sygn. K. 11/94; wyroki: z dnia 28 czerwca 2000 r., sygn. K. 34/99, z dnia 14 marca 2003 r., sygn. P 14/01, z dnia 5 lutego 2008 r., sygn. K 34/06). Zasada proporcjonalności stawia zatem przed prawodawcą z jednej strony wymóg stwierdzenia rzeczywistej potrzeby dokonania w danym stanie faktycznym ingerencji w zakres prawa bądź wolności jednostki, a z drugiej strony musi być rozumiana jako wymóg stosowania takich środków prawnych, które będą skuteczne – a więc rzeczywiście służące realizacji zamierzonych przez prawodawcę celów – oraz niezbędne, w tym sensie, że będą chronić określone wartości w sposób, bądź w stopniu, który nie mógłby być osiągnięty przy zastosowaniu innych środków. Podkreślić ponadto należy, że w ocenie Trybunału Konstytucyjnego ustawodawca powinien korzystać przy tym ze środków jak najmniej uciążliwych dla podmiotów, których prawa lub wolności ulegną ograniczeniu, a ingerencja w sferę statusu jednostki musi pozostawać w racjonalnej i odpowiedniej proporcji do celów, których ochrona uzasadnia dokonane ograniczenie (wyrok z dnia 22 września 2005 r., sygn. Kp 1/05).

W świetle powyższych tez wynikających z orzecznictwa Trybunału Konstytucyjnego proponowane w projekcie ustawy utrzymanie w mocy regulacji ograniczających możliwość kontynuacji zatrudnienia na stanowisku mianowanego

nauczyciela akademickiego wydaje się nie spełniać przesłanek dopuszczalnego odstępstwa od wolności gwarantowanej przez art. 65 ust. 1 Konstytucji w kontekście wymogów wynikających z konstytucyjnej zasady proporcjonalności, w tym w związku z wątpliwościami dotyczącymi możliwości skutecznej realizacji celów określonych w uzasadnieniu projektowanej ustawy. Rządowe Centrum Legislacji zauważa ponadto, że przepis art. 127 ust. 2 ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym w brzmieniu proponowanym w art. 15 pkt 1 projektu ustawy dotyczy jedynie nauczycieli akademickich zatrudnionych w uczelniach publicznych, różnicując tym samym sytuację jednej części tej samej grupy zawodowej (na nauczycieli akademickich zatrudnionych w niepublicznych szkołach wyższych nie nakłada się podobnego ograniczenia). Wobec braku odniesienia się do takiego rozwiązania w uzasadnieniu projektu, budzi ono poważne wątpliwości w świetle konstytucyjnej zasady równości (art. 32 ust. 1 Konstytucji), ponieważ wydaje się, że i w tym przypadku nie zachodzą przesłanki dopuszczające wyjątek od nakazu równego traktowania podmiotów podobnych (tj. relewantność, proporcjonalność i związek wprowadzanego zróżnicowania z zasadami, wartościami i normami konstytucyjnymi, uzasadniającymi odmienne traktowanie).

W przypadku przychylenia się przez Radę Ministrów do powyższej uwagi, w projekcie ustawy w art. 15 pkt 1 i 2 należałoby dokonać uchylecia przepisów art. 127 ust. 2 i art. 138 ust. 2 ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym, natomiast w art. 19 projektu ustawy dokonać uchylecia przepisu art. 22 ust. 1 ustawy z dnia 18 marca 2011 r. o zmianie ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym, ustawy o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki oraz o zmianie niektórych innych ustaw.

2. Niezależnie od zasadniczej uwagi przedstawionej powyżej, należy także wskazać na brak uzasadnienia dla przyjęcia przez projektodawców w proponowanych przepisach art. 15 i 19 ustawy progu 65 lat, jako wieku, którego ukończenie spowoduje wygaśnięcie stosunku pracy – wydaje się, że w związku z podniesieniem „powszechnego” wieku emerytalnego próg ten powinien wynosić 67 lat, z zastrzeżeniem, że w przypadku kobiet urodzonych do dnia 30 września 1973 r. i mężczyzn urodzonych do dnia 30 września 1953 r. będzie równy najniższemu wiekowi emerytalnemu określone odpowiednio w art. 24 ust. 1a pkt 61-84, art. 24 ust. 1b i art. 27 ust. 3 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2009 r. Nr 153, poz. 1227, z późn. zm.).

3. Rządowe Centrum Legislacji ponownie wskazuje ponadto, że projekt ustawy wymaga uzupełnienia o zmianę uchylającą przepis art. 71 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym, zgodnie z którym bierne prawo wyborcze w wyborach do organów jednoosobowych, przedstawicieli do organów kolegialnych oraz osób pełniących inne funkcje z wyboru, przysługuje nauczycielom akademickim zatrudnionym w uczelni jako podstawowym miejscu pracy, jeżeli nie ukończyli 65. roku życia, a w przypadku osób posiadających tytuł profesora – 70. roku życia. Regulacja ta nie tylko wydaje się bowiem pozostawać w bezpośrednim związku z obowiązującymi przepisami art. 127 ust. 2 powyższej ustawy oraz z art. 22 ust. 1 ustawy z dnia 18 marca 2011 r. o zmianie ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym, ustawy o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki oraz o zmianie niektórych innych ustaw (analogiczne progi wiekowe zostały ustanowione we wskazanych wyżej przepisach, jako warunkujące wygaśnięcie stosunku pracy nauczyciela akademickiego), ale **przede wszystkim budzi wątpliwości w świetle przywoływanej powyżej konstytucyjnej zasady równości.**

W przypadku przychylenia się przez Radę Ministrów do powyższej uwagi, w projekcie ustawy w art. 15 należałoby wprowadzić dodatkową zmianę w ustawie z dnia 27 lipca 2005 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym, polegającą na nadaniu przepisowi art. 71 ust. 1 pkt 3 brzmienia:

„3) bierne prawo wyborcze przysługuje nauczycielom akademickim zatrudnionym w uczelni jako podstawowym miejscu pracy, pracownikom niebędącym nauczycielami akademickimi, zatrudnionym w pełnym wymiarze czasu pracy, studentom oraz doktorantom;”.

Do wiadomości:

Pan Władysław Kosiniak-Kamysz – Minister Pracy i Polityki Społecznej

MINISTER
NAUKI I SZKOLNICTWA WYŻSZEGO Warszawa, dn. 22 października 2012 r.

MNiSW-DP-SDL-1221-5404-6/DK/12

Dot. RM-10-110-12

Pan
Maciej Berek
Sekretarz Rady Ministrów

Szanowny Panie Ministrze,

W związku z przyjęciem przez stały komitet Rady Ministrów w dniu 11 października 2012 r. projektu ustawy o zmianie niektórych ustaw w związku z podwyższeniem wieku emerytalnego kobiet i mężczyzn, z rozbieżnością między Ministrem Nauki i Szkolnictwa Wyższego oraz Prezesem Rządowego Centrum Legislacji – odnośnie zmian w ustawie z dnia 27 lipca 2005 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym oraz w ustawie z dnia 18 marca 2011 r. o zmianie ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym, ustawy o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki oraz o zmianie niektórych innych ustaw, uprzejmie informuję, że podtrzymuję propozycje zawarte w projekcie ustawy.

Jednocześnie odnosząc się do uwag zgłoszonych przez Rządowe Centrum Legislacji przedstawiam poniższe stanowisko.

1. Odnosząc się do uwagi Rządowego Centrum Legislacji dotyczącej przywołania w sposób niepełny orzecznictwa Trybunału Sprawiedliwości UE dotyczącego warunków, jakie muszą spełniać przepisy stanowiące wyjątek od zakazu dyskryminacji w zatrudnieniu (w związku z art. 6 dyrektywy Rady 2000/78/WE z dnia 27 listopada 2000 r. ustanawiającej ogólne warunki ramowe równego traktowania w zakresie zatrudnienia i pracy), pragnę wyjaśnić, że:

Przedstawione w projekcie ustawy propozycje związane są z regulacjami wprowadzonymi reformą szkolnictwa wyższego dokonaną ustawą z dnia 18 marca 2011 r. o zmianie ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym, ustawy o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki oraz o zmianie niektórych innych (rozwiązania te nie były wówczas kwestionowane przez

Departament Prawa Pracy
 SEKRETARIAT
 23 PAZ 2012

Rządowe Centrum Legislacji – brak uwag dotyczących kwestii dyskryminacji ze względu na wiek). Projekt ustawy o zmianie niektórych ustaw w związku z podwyższeniem wieku emerytalnego dostosowuje tylko te rozwiązania do zmian wprowadzonych ustawą z dnia 11 maja 2012 r. o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz niektórych innych ustaw.

RCL odnosząc się do interpretacji dyrektywy 2000/78 nie odwołuje się do linii orzecznictwa Trybunału Sprawiedliwości UE, dotyczącej dopuszczalności wprowadzenia wyjątków od zakazu dyskryminacji w zatrudnieniu, w szczególności orzeczenia z dnia 18 listopada 2010 r. w sprawach połączonych C-250/09 i C-268/09 *Georgiev i inni* oraz stanowiska, jakie Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej zajął w orzeczeniu z dnia 21 lipca 2011 r. w sprawach połączonych C-159/10 *Gerhard Fuchs* i C-160/10 *Peter Köhler*¹, a także orzeczeniu z dnia 5 lipca 2012 r. w sprawie C-141/11 *Torsten Hörnfeldt*². Odnosząc się do przesłanek wprowadzenia wyjątku od zakazu dyskryminacji, wynikających z dyrektywy 2000/78 i sformułowanych przez Trybunał Sprawiedliwości UE, w szczególności z uwzględnieniem też wyroku w sprawie C-250/09 i C-268/09 *Georgiev i inni*, dotyczącym nauczycieli akademickich, pragnę zauważyć, że zostały spełnione określone w orzecznictwie Trybunału Sprawiedliwości UE:

- Wymóg realizacji przez przepisy krajowe zgodnego z prawem celu w szczególności w zakresie polityki zatrudnienia i rynku pracy, taki jak wdrożenie wysokiej jakości nauczania oraz optymalny międzypokoleniowy rozdział stanowisk profesorskich:

Trybunał wskazał, że przepisy krajowe należy zbadać w świetle ich celów.

MNiSW już w uzasadnieniu do ustawy z dnia 18 marca 2011 r. wskazał, że celem

¹ Dyrektywa Rady 2000/78/WE z dnia 27 listopada 2000 r. ustanawiająca ogólne warunki ramowe równego traktowania w zakresie zatrudnienia i pracy nie stoi na przeszkodzie obowiązywaniu ustawy, [...] która przewiduje obowiązkowe przejście na emeryturę urzędników mianowanych dożywotnio, w niniejszej sprawie prokuratorów, z chwilą ukończenia przez nich 65. roku życia, z zastrzeżeniem możliwości kontynuowania przez nich wykonywania pracy, gdy wymaga tego interes służby, maksymalnie do czasu ukończenia przez nich 68. roku życia, w zakresie, w jakim celem tej ustawy jest ustanowienie „korzystnej struktury wiekowej”, mającej wspierać zatrudnienie i awanse młodych pracowników, zoptymalizowanie zarządzania zasobami ludzkimi i tym samym zapobieganie sporom dotyczącym zdolności pracownika do wykonywania pracy po osiągnięciu przez niego pewnego wieku, i w jakim ustawa ta pozwala na osiągnięcie tego celu za pomocą właściwych i koniecznych do tego środków. [...].

Ustawa [...], która przewiduje obowiązkowe przejście na emeryturę prokuratorów po ukończeniu przez nich 65. roku życia nie jest niespójna z tego tylko powodu, że w pewnych przypadkach umożliwi im pracę do czasu ukończenia 68. roku życia, że ponadto zawiera przepisy, których celem jest hamowanie przechodzenia na emeryturę przed ukończeniem 65. roku życia, i że inne przepisy prawne tego państwa członkowskiego przewidują kontynuację wykonywania pracy przez pewnych urzędników, w szczególności urzędników z wyboru, po osiągnięciu przez nich tego wieku, jak również stopniowe podwyższanie wieku emerytalnego z 65. do 67. roku życia.

² Artykuł 6 ust. 1 akapit drugi dyrektywy Rady 2000/78/WE z dnia 27 listopada 2000 r. ustanawiającej ogólne warunki ramowe równego traktowania w zakresie zatrudnienia i pracy należy interpretować w ten sposób, iż nie stoi on na przeszkodzie przepisowi krajowemu, takiemu jak przepis rozpatrywany w sprawie przed sądem krajowym, który zezwala pracodawcy na rozwiązanie umowy o pracę pracownika jedynie z tego powodu, że pracownik ten ukończył wiek 67 lat, i nie uwzględnia wysokości emerytury, którą zainteresowany będzie otrzymywał, jeżeli przepis ten jest obiektywnie i racjonalnie uzasadniony zgodnym z przepisami celem dotyczącym polityki zatrudnienia i rynku pracy i jeżeli stanowi właściwy i konieczny środek dla realizacji tego celu.

jest konieczność racjonalizacji zatrudnienia w uczelniach i poprawy jego niekorzystnej struktury demograficznej (78,9% doktorów habilitowanych to osoby w wieku powyżej 50 lat, a 71,1% profesorów to osoby w wieku powyżej 60 lat). Regulacje dotyczące wygaśnięcia stosunku pracy mianowanego nauczyciela akademickiego w powiązaniu ze zmienionymi zasadami awansu naukowego oraz akademickiego powinny doprowadzić do zmiany struktury wieku społeczności samodzielnych pracowników naukowych i umożliwić młodym uczonym zdobycie samodzielności naukowej – czyli uzyskanie uprawnień promotorskich oraz możliwości kierowania zespołami badawczymi – przed ukończeniem 40 roku życia;

- Wymóg, by przepisy krajowe pozwalały na osiągnięcie tego celu za pomocą właściwych i koniecznych środków (ustalenie, czy przesłanki te zostały spełnione jest zadaniem sądów krajowych):

Proponowane przez MNiSW przepisy mają przyczynić się do tworzenia miejsc pracy dla młodych naukowców, którzy skorzystają z nowych możliwości, jakie stwarza im ustawa w zakresie kariery naukowej, tj. uproszczenia ścieżki awansu naukowego oraz akademickiego. Należy je powiązać ze zmianami w zakresie kariery akademickiej, które poprzez wprowadzenie kryteriów i ram czasowych mają pomóc młodym naukowcom w zdobywaniu kolejnych stopni naukowych i tytułów i obejmowaniu stanowisk w uczelniach. Wprowadzenie w drodze reformy szkolnictwa wyższego warunku zatrudnienia nauczyciela akademickiego w wymiarze przewyższającym połowę etatu na czas określony lub nieokreślony w uczelni publicznej na określonych stanowiskach – po przeprowadzeniu otwartego konkursu, umożliwi młodym, zdolnym, wykształconym osobom współzawodniczyć z bardziej doświadczonymi. Dodatkowo można również wskazać na regulacje dotyczące podstawowego miejsca pracy i podejmowania dodatkowego zatrudnienia.

Pragnę również wskazać na pkt 29 orzeczenia w sprawie C-141/11, gdzie Trybunał Sprawiedliwości UE stwierdził, iż zgodnie z orzecznictwem, wspieranie zatrudniania bez wątplenia stanowi zgodny z prawem cel prowadzonej przez państwa członkowskie polityki społecznej oraz zatrudnienia, w szczególności gdy chodzi o ułatwienie osobom młodym dostępu do wykonywania określonego zawodu.

Rozwój młodych naukowców stanowi jeden z priorytetów polityki Państwa w obszarze nauki i szkolnictwa wyższego. Taki cel i kierunek działania potwierdzają najważniejsze dokumenty o charakterze strategicznym. Projekt Strategii Innowacyjności i Efektywności Gospodarki na lata 2012-2020 „Dynamiczna Polska” z dnia 17 maja 2012 r., jako jedno z działań przewiduje „Stwarzanie młodym naukowcom atrakcyjnych warunków do prowadzenia badań naukowych, podejmowanie działań na rzecz podwyższenia wynagrodzenia kadry naukowej, służące zahamowaniu odpływu młodej i dobrze wykształconej kadry”. Z kolei projekt Strategii Rozwoju Kapitału Ludzkiego z dnia 14 maja 2012 r., jako pożądaną stan docelowy postuluje „Wzrost jakości doktoratów przekładający się na zwiększenie liczby młodych, dobrze wykształconych naukowców oraz wdrażających wyniki swojej pracy naukowej w gospodarce”.

Ponadto pragnę wyjaśnić, że wygaśnięcie stosunku pracy, uregulowane w projektowanych rozwiązaniach, dotyczy stosunku pracy nauczyciela akademickiego powstałego na podstawie mianowania. Natomiast rozwiązanie lub wygaśnięcie umowy o pracę z nauczycielem akademickim następuje na zasadach określonych w ustawie z dnia 26 czerwca 1974 r. - Kodeks pracy.

Zgodność propozycji MNiSW z prawem Unii Europejskiej została potwierdzona w opinii przedstawionej przez Ministra Spraw Zagranicznych.

2. Odnosząc się do uwag Rządowego Centrum Legislacji dotyczących zastrzeżeń natury konstytucyjnej (odwołania do art. 65 Konstytucji) oraz ustanowienia wyjątku od systemowego podejścia usuwania z polskiego porządku prawnego przepisów, które poprzez odniesienie się do wieku przesadzają o możliwości pozostawania w stosunku pracy, przedstawiam następujące stanowisko:

Proponowane rozwiązania nie naruszają zasady wolności wyboru i wykonywania zawodu. Należy wskazać raz jeszcze, że wygaśnięcie dotyczy tylko stosunku pracy na podstawie mianowania. Nawiązanie stosunku pracy z nauczycielem akademickim następuje na podstawie mianowania albo umowy o pracę. Na podstawie mianowania zatrudnia się wyłącznie nauczyciela akademickiego posiadającego tytuł naukowy profesora. Ustawa wprowadziła mechanizm ponownego nawiązania stosunku pracy z osobami, które utraciły status nauczyciela mianowanego, na podstawie umowy o pracę. Ponowne zatrudnienie nauczyciela akademickiego, który nabył uprawnienia emerytalne, na tym samym stanowisku i w tej samej uczelni odbywa się bez postępowania konkursowego. Rozwiązanie lub wygaśnięcie umowy o pracę z nauczycielem akademickim następuje na zasadach określonych w Kodeksie pracy.

Proponowane przez MNiSW rozwiązania nie będą jedynymi wyjątkami od zasady polegającej na odejściu od uzależnienia rozwiązania stosunku pracy od wieku. Bowiem przepisy wprowadzające progi wiekowe zostały utrzymane częściowo przez *ustawę z dnia 11 maja 2012 r. o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz niektórych innych ustaw* (np. w przypadku sędziów- art. 7 dotyczący art. 69 prawa o ustroju sądów powszechnych, a w przypadku prokuratorów – art. 2 dotyczący art. 62a ustawy o prokuraturze).

3. Odnosząc się do uwagi Rządowego Centrum Legislacji w zakresie art. 127 ust. 2 *ustawy - Prawo o szkolnictwie wyższym*, dotyczącego nauczycieli akademickich zatrudnionych w uczelniach publicznych, różnicującego sytuację jednej części tej samej grupy zawodowej (na nauczycieli zatrudnionych w niepublicznych szkołach wyższych nie nakłada się podobnego ograniczenia), uprzejmie informuję, że proponowane rozwiązanie wynika z analizy skutków regulacji:

Z informacji przekazywanych przez uczelnie publiczne i niepubliczne, dotyczących nauczycieli akademickich i ich zatrudnienia wynika, że mianowanie odnosi się głównie do stosunków pracy powstałych w uczelniach publicznych. Dodatkowo ponownie pragnę wskazać, że zgodnie z art. 118 *ustawy - Prawo o szkolnictwie wyższym* na podstawie mianowania zatrudnia się wyłącznie nauczyciela akademickiego posiadającego tytuł naukowy profesora. Przywołana powyżej ustawa z 18 marca 2011 r., jako generalną zasadę wprowadziła zatrudnianie nauczycieli akademickich na podstawie umów o pracę

na czas określony lub nieokreślony, z wyjątkiem osób posiadających tytuł naukowy, które można, w uznaniu ich szczególnego wkładu w rozwój nauki i szkolnictwa wyższego, zatrudniać na podstawie mianowania.

4. Odnosząc się do uwagi Rządowego Centrum Legislacji dotyczącej braku wyjaśnienia celu przyjęcia przez ustawodawców progu 65 lat jako wieku, którego ukończenie powoduje wygaśnięcie stosunku pracy, pragnę wyjaśnić, że:

Rozwiązanie dotyczące progu 65 lat, jak wskazałam w wyżej przedstawionych wyjaśnieniach zostało wprowadzone w ustawę z dnia 18 marca 2011 r. o zmianie ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym, ustawy o stopniach naukowych i tytułach naukowych oraz o stopniach i tytułach w zakresie sztuki (...). Obecnie w projekcie ustawy o zmianie niektórych ustaw w związku z podwyższeniem wieku emerytalnego kobiet i mężczyzn, proponuje się jedynie stopniowe podwyższenie tego progu do 67 lat, dostosowując tym samym obecnie obowiązujące regulacje do podwyższonego „powszechnego” wieku emerytalnego.

Jak wynika z brzmienia proponowanych przepisów rozwiązywanie stosunku pracy z mianowanymi nauczycielami akademickimi, będzie następowało sukcesywnie i związane będzie bezpośrednio z uzyskiwaniem prawa do emerytury (wymagać będzie łącznego spełnienia obydwu przesłanek). Przepis ten umożliwi nauczycielom akademickim pozostanie w stosunku mianowania do czasu osiągnięcia wieku, uprawniającego do nabycia uprawnień emerytalnych, nie dłużej jednak niż wynosi próg wiekowy określony w powszechnym systemie emerytalnym.

5. Odnosząc się do uwagi Rządowego Centrum Legislacji dotyczącej art. 71 ust. 1 pkt 3 ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym, zgodnie z którym bierne prawo wyborcze w wyborach do organów jednoosobowych, przedstawicieli do organów kolegialnych oraz osób pełniących inne funkcje z wyboru przysługuje nauczycielom akademickim zatrudnionym w uczelni jako podstawowym miejscu pracy, którzy nie ukończyli sześćdziesiątego piątego roku życia, a w przypadku osób posiadających tytuł profesora - siedemdziesiątego roku życia, (analogiczne progi wyborcze zostały ustanowione w odpowiednich przepisach, jako warunkujące wygaśnięcie stosunku pracy nauczyciela akademickiego), uprzejmie informuję, że w mojej ocenie uprawnienia dotyczące biernego prawa wyborczego, przysługujące nauczycielom akademickim, nie są powiązane z uprawnieniami emerytalnymi, które stanowią przedmiot ustawy o zmianie niektórych ustaw w związku z podwyższeniem wieku emerytalnego kobiet i mężczyzn. Jednocześnie informuję, że MNiSW przygotowuje obecnie propozycje zmian tego przepisu w ramach planowanej nowelizacji ustawy - Prawo o szkolnictwie wyższym.

= wyrazami szacunku

prof. Barbara Kudrycka

RZECZPOSPOLITA POLSKA
MINISTER FINANSÓW

p.y. Szczerba
22.10.2012 r.
Agby

Warszawa, dnia 22 października 2012 r.

23 PAZ. 2012

WUJ... KANCELARIA GŁÓWNA RZECZYPOSPOLITEJ POLSKI	
RADA MINISTRÓW	
Departament Rady Ministrów	
RM-12-110-12	22.10.2012
<i>Mimodu Ray: Polityka</i>	
<i>Szczerba</i>	
„ z przeliczenia w stosunku do wieku emerytalnego kobiet i mężczyzn „	
/ w sprawie	
<i>Szczerba</i>	

Pan
Maciej Berek
Sekretarz Rady Ministrów

W odpowiedzi na przesłany przy piśmie znak RM-10-110-12 z dnia 19 października 2012 r. projekt ustawy o zmianie niektórych ustaw w związku z podwyższeniem wieku emerytalnego kobiet i mężczyzn, przedstawiam następujące stanowisko.

1. Przedstawia nową propozycję brzmienia przepisu art. 3 przedmiotowego projektu wprowadzającego zmiany do ustawy o kontroli skarbowej.

„ Art. 3. W ustawie z dnia 28 września 1991 r. o kontroli skarbowej (Dz. U. z 2011 r. Nr 41, poz. 214, z późn. zm.) w art. 42n:

1) ust. 1 pkt 1 otrzymuje brzmienie:

1) gdy inspektor nie daje rękojmi samodzielnego wykonywania czynności kontrolnych;

2) ust. 2 pkt 1 otrzymuje brzmienie:

1) z przyczyny, o której mowa w ust. 1 pkt 1 – przepis art. 42 ust. 3 stosuje się odpowiednio.”

Wprowadzenie takiego rozwiązania podyktowane jest szczególną specyfiką pracy osób zajmujących stanowisko inspektora kontroli skarbowej. Od inspektora należy wymagać otwartości na nowe metody pracy. Ustawodawca, w art. 38 ust. 1 ustawy z dnia 28 września 1991 r. o kontroli skarbowej (Dz. U. z 2011 r. Nr 41, poz. 214, z późn. zm.), wymaga by inspektor kontroli skarbowej prowadził samodzielnie czynności kontrolne. Samodzielność w wykonywaniu czynności to m.in. otwartość i zdolność do dostosowywania się do nowych metod sprawowania kontroli, w szczególności, że ustawodawca przewidział wprost potrzebę posiadania umiejętności posługiwania się dostępnymi narzędziami informatycznymi. Ponadto, osoby zatrudnione na stanowisku inspektora kontroli skarbowej powinny charakteryzować się mobilnością szczególnie, ze

czynności kontrolne wykonywane są często w wielu miejscach prowadzenia działalności gospodarczej.

Jednocześnie pragnę nadmienić, iż zasadną jest również zmiana pkt 1 ust. 2 art. 42a ww. ustawy przez odesłanie do art. 42 ust. 3 ustawy o kontroli skarbowej, a nie do art. 42 ust. 2 tej ustawy. Zgodnie z proponowanym brzmieniem art. 42a ust. 2 pkt 1 tej ustawy, będzie możliwe odpowiednie stosowanie art. 42 ust. 3 ustawy o kontroli skarbowej w przypadku odwołania inspektora z przyczyny braku rękojmi samodzielnego wykonywania obowiązków. Wprowadzenie takiego rozwiązania złagodzi skutki odwołania inspektora kontroli skarbowej z zajmowanego stanowiska, ze względu na powyższe okoliczności, poprzez umożliwienie jej dalszego zatrudnienia w jednostkach organizacyjnych kontroli skarbowej. Odwołany ze stanowiska inspektor będzie miał możliwość dalszego zatrudnienia. Wprowadzenie tego rozwiązania oznacza możliwość fakultatywnego przecięsienia osoby odwołanej ze stanowiska inspektora kontroli skarbowej na inne stanowisko.

2. Podtrzymuję propozycję dotyczącą uzupełnienia projektowanej ustawy o zmiany do ustawy o świadczeniach przedemerytalnych, które były zgłaszane na etapie prac nad ustawą w zakresie podwyższenia wieku emerytalnego.

Resort wielokrotnie wskazywał za celowe podniesienie wieku, w którym będzie możliwe nabycie prawa do świadczeń przedemerytalnych. Zmiana wieku emerytalnego nie powinna wydłużać okresu wypłacania świadczeń przedemerytalnych, a tym samym wprowadzić zachęty do dezaktywacji zawodowej i generować dodatkowych wydatków na te świadczenia.

Poniżej przedstawiam propozycję zmiany art. 2 ust. 1 ustawy o świadczeniach przedemerytalnych oraz propozycję dodania do projektu nowego artykułu (przepisu przejściowego) określającego zasady ustalania prawa do świadczeń przedemerytalnych w sprawach wszczętych przed wejściem w życie ustawy.

Do rozważenia ewentualna propozycja wejścia w życie tych zmian za 5 lat.

„Art. xxx. W ustawie z dnia 30 kwietnia 2004 r. o świadczeniach przedemerytalnych (Dz. U. Nr 120, poz. 1252, z 2009 r. Nr 6, poz. 33, z 2011 r. Nr 17, poz. 79 i Nr 75, poz. 391 oraz z 2012 r. poz. 111 i 137) w art. 2 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„Art. 2.1. Prawo do świadczenia przedemerytalnego przysługuje osobie:

- 1) której w dniu rozwiązania stosunku pracy lub stosunku służbowego

- z powodu likwidacji pracodawcy lub niewypłacalności pracodawcy, w rozumieniu przepisów o ochronie roszczeń pracowniczych w razie niewypłacalności pracodawcy, u którego była zatrudniona lub pozostawała w stosunku służbowym przez okres nie krótszy niż 6 miesięcy, brakuje nie więcej niż 4 lata do osiągnięcia wieku emerytalnego, określonego w art. 24 ust. 1a i 1b oraz w art. 27 ust. 2 i 3 ustawy o emeryturach i rentach z FUS i posiada okres uprawniający do emerytury, wynoszący co najmniej 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn, lub
- 2) której w dniu rozwiązania stosunku pracy lub stosunku służbowego z przyczyn dotyczących zakładu pracy, w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. Nr 99, poz. 1001), zwanej dalej „ustawą o promocji zatrudnienia”, w którym była zatrudniona przez okres nie krótszy niż 6 miesięcy, brakuje nie więcej niż 5 lat do osiągnięcia wieku emerytalnego, określonego w art. 24 ust. 1a i 1b oraz w art. 27 ust. 2 i 3 ustawy o emeryturach i rentach z FUS oraz posiada okres uprawniający do emerytury, wynoszący co najmniej 30 lat dla kobiet i 35 lat dla mężczyzn, lub
 - 3) która w dniu ogłoszenia upadłości prowadziła nieprzerwanie i przez okres nie krótszy niż 24 miesiące pozarolniczą działalność, w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. Nr 137, poz. 887, z późn. zm.), zwanej dalej „ustawą o systemie ubezpieczeń społecznych”, i za ten okres opłacała składki na ubezpieczenia społeczne oraz w dniu ogłoszenia upadłości, brakuje jej nie więcej niż 4 lata do osiągnięcia wieku emerytalnego, określonego w art. 24 ust. 1a i 1b oraz w art. 27 ust. 2 i 3 ustawy o emeryturach i rentach z FUS i posiada okres uprawniający do emerytury, wynoszący co najmniej 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn, lub
 - 4) która zarejestrowała się we właściwym powiatowym urzędzie pracy w ciągu 30 dni od dnia ustania prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy, pobieranej nieprzerwanie przez okres co najmniej 5 lat, i w dniu, w którym ustalo prawo do renty, brakuje jej nie więcej niż 5 lat do osiągnięcia wieku emerytalnego, określonego w art. 24 ust. 1a i 1b oraz w art. 27 ust. 2 i 3 ustawy o emeryturach i rentach z FUS i osiągnęła okres uprawniający do emerytury, wynoszący co najmniej 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn, lub

- 5) która do dnia rozwiązania stosunku pracy z przyczyn dotyczących zakładu pracy, w rozumieniu przepisów ustawy o promocji zatrudnienia, w którym była zatrudniona przez okres nie krótszy niż 6 miesięcy, posiada okres uprawniający do emerytury, wynoszący co najmniej 35 lat dla kobiet i 40 lat dla mężczyzn, lub
- 6) która do dnia 31 grudnia roku poprzedzającego rozwiązanie stosunku pracy lub stosunku służbowego, z powodu likwidacji pracodawcy lub niewypłacalności pracodawcy, w rozumieniu przepisów o ochronie roszczeń pracowniczych w razie niewypłacalności pracodawcy, u którego była zatrudniona lub pozostawała w stosunku służbowym przez okres nie krótszy niż 6 miesięcy, posiadała okres uprawniający do emerytury wynoszący co najmniej 34 lata dla kobiet i 39 lat dla mężczyzn.”;

„Art. xxx. W sprawach ustalenia prawa do świadczenia przedemerytalnego wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy stosuje się przepisy ustawy z dnia 30 kwietnia 2004 r. o świadczeniach przedemerytalnych (Dz. U. Nr 120, poz. 1252, z późn. zm.) w brzmieniu dotychczasowym.”.

2 poz. 1252

Wojciech Kowalczyk

Wojciech Kowalczyk

DPR, DP- info

przebieg faxem

Aszby

Warszawa, 23 października 2012 r.

Minister Spraw Zagranicznych

DPUE - 920 - 1015 - 12/113
SM - 1966
dot.: RM-10-110-12 z 19.10.2012 r.

KANCELARIA PIWOTNA RADY MINISTRÓW Biuro Kancelarii Rady Ministrów	
12.10.12	23.10.12
Minister Polityki Społecznej	
[Signature]	
[Signature]	

Pan
Maciej Berek
Sekretarz Rady Ministrów

opinia o zgodności z prawem Unii Europejskiej projektu ustawy o zmianie niektórych ustaw w związku z podwyższeniem wieku emerytalnego kobiet i mężczyzn wyrażona na podstawie art. 13 ust. 3 pkt 2 ustawy z dnia 4 września 1997 r. o działach administracji rządowej (Dz. U. z 2007 r. Nr 65, poz. 437 z późn. zm.) przez ministra właściwego do spraw członkostwa Rzeczypospolitej Polskiej w Unii Europejskiej

Szanowny Panie Ministrze,

w związku z przedłożonym projektem ustawy o zmianie niektórych ustaw w związku z podwyższeniem wieku emerytalnego kobiet i mężczyzn pozwalam sobie wyrazić poniższą opinię.

Projekt ustawy nie jest sprzeczny z prawem Unii Europejskiej.

Jednocześnie odnosząc się do rozbieżności przedłożonych do rozstrzygnięcia przez Radę Ministrów pragnę przedstawić następujące stanowisko.

I. Zgłoszony przez Ministra Finansów postulat dokonania zmian w ustawie z dnia 30 kwietnia 2008 r. o świadczeniach przedemerytalnych poprzez podniesienie wieku umożliwiającego nabycie świadczeń przedemerytalnych, zasługuje na uwzględnienie. W związku z podwyższaniem i stopniowym zrównywaniem wieku emerytalnego kobiet i mężczyzn utrzymywanie różnego wieku dla kobiet i mężczyzn uprawniających do świadczenia przedemerytalnego, bezpośrednio powiązanego ze świadczeniem emerytalnym oraz uzależnianie od różnych okresów składkowych budzi wątpliwości co do zgodności z prawem Unii Europejskiej. Utrzymanie obecnych przepisów spowoduje, że okresy korzystania ze świadczeń będą różne dla kobiet i dla mężczyzn, co stoi w sprzeczności z zasadą równego traktowania wyrażoną w dyrektywie Rady z dnia 19 grudnia 1978 r. w sprawie stopniowego wprowadzania w życie zasady równego traktowania kobiet i mężczyzn w dziedzinie zabezpieczenia społecznego. Wskazane jest więc dokonanie odpowiednich zmian dostosowujących przepisy ustawy o świadczeniach emerytalnych do wydłużanego wieku

emerytalnego, przy czym zmiany te mogą zostać dokonane w toku niniejszego procesu legislacyjnego lub w ramach odrębnej inicjatywy ustawodawczej.

II. Odnosząc się do sporu zaistniałego między Ministrem Nauki i Szkolnictwa Wyższego a Prezesem Rządowego Centrum Legislacji dotyczącego zmian w ustawie z dnia 27 lipca 2005 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym oraz w ustawie z dnia 18 marca 2011 r. o zmianie ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym, ustawy o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki oraz o zmianie niektórych innych ustaw pragnę zauważyć, że z punktu widzenia prawa Unii Europejskiej dopuszczalne są oba rozwiązania, to jest zarówno rezygnacja z ograniczeń w zatrudnianiu nauczycieli akademickich proponowana przez RCL, jak i utrzymanie propozycji zmian wnioskowanych przez MNiSW.

Projekt ustawy zawiera przepisy dotyczące Prawa o szkolnictwie wyższym przewidujące rozwiązanie z mocy prawa stosunku pracy z pracownikiem z powodu osiągnięcia przez niego wieku 67 lat, przy jednoczesnej możliwości nawiązania z nim kolejnego stosunku pracy na podstawie umowy o pracę. Zmiana w stosunku do obecnego stanu prawnego polega na podwyższeniu wieku z 65 do 67 lat.

Krytyczne uwagi RCL opierają się na orzeczeniu Trybunału w sprawie C-411/05 *Palacios*, którego tezy zostały jednak rozwinięte w kolejnych orzeczeniach, w szczególności w sprawach połączonych C-250/09 i C-268/09 *Georgiev i inni*. Stan faktyczny i prawny we wskazanych sprawach połączonych był zbliżony do stanu prawnego, który obowiązuje w Polsce i będzie obowiązywał po wejściu w życie projektu. Powody wprowadzenia proponowanego przez MNiSW rozwiązania zostały określone w uzasadnieniu projektu. Wskazano, że celem wprowadzenia proponowanych rozwiązań jest w szczególności racjonalizacja zatrudnienia i wspieranie zatrudnienia młodych. Cele takie zostały już uznane przez Trybunał Sprawiedliwości za uzasadniające możliwość wprowadzenia różnic w traktowaniu pracowników w różnym wieku (C-250/09 i C-268/09 *Georgiev*).

Z poważaniem

Z upoważnienia
Minister Spraw Zagranicznych
Przewodniczący
Maciej Szpilewski

Do wiadomości

Pan Władysław Kosiniak-Kamysz
Minister Pracy i Polityki Społecznej

MINISTER
PRACY I POLITYKI SPOŁECZNEJ

Warszawa, 23.10 2012 r.

Władysław Kosiniak-Kamysz

DPR - 1 - 021-10(43)/JS/BL/12

Pan

Maciej Berek

Sekretarz Rady Ministrów

Stanowimy Panie Ministrze

Uprzejmie przekazuję odniesienie do uwag zgłoszonych do projektu ustawy o zmianie niektórych ustaw w związku z podwyższeniem wieku emerytalnego kobiet i mężczyzn (RM 10-110-12):

1) w związku z pismem Ministra Finansów z dnia 22 października br., w którym:

- przedstawiono nową propozycję, polegającą na tym, aby można było odwołać inspektora kontroli skarbowej nie z powodu osiągnięcia wieku 65 lat, ale gdy nie daje on rękojmi samodzielnego wykonywania czynności kontrolnych (w takim przypadku byłby on przenoszony na inne stanowisko pracy) – jestem zdania, że propozycja ta jest niezgodna z ustaleniami KRM z dnia 11 października br. Nadrzędnym celem projektowanej ustawy jest bowiem uchylenie przepisów dotyczących ustania stosunku pracy wraz z osiągnięciem wieku emerytalnego, a nie modyfikacja katalogu przyczyn stanowiących podstawę do rozwiązania stosunku pracy.

- podtrzymano propozycję dokonania zmian w ustawie o świadczeniach przedemerytalnych - na posiedzeniu KRM z dnia 11 października br. ustalono, że uwaga ta powinna być rozstrzygnięta na posiedzeniu Rady Ministrów.

Nie jest zasadne dokonywanie zmian w kierunku postulowanym przez Ministra Finansów. Wprowadzenie takich zmian wykraczałoby poza zakres projektowanej ustawy, której rozwiązania koncentrują się na usunięciu z obrotu prawnego przepisów dotyczących ustania stosunku pracy wraz z osiągnięciem wieku emerytalnego oraz wyeliminowaniu wieku

emerytalnego jako kryterium uniemożliwiającego wykonywanie danego zawodu albo zajmowanie określonego stanowiska.

Ponadto wprowadzenie takich zmian uczyniłoby istotę projektu mniej czytelną, a także utrudniałoby prowadzenie dalszych prac legislacyjnych związanych z tym projektem.

Zmiany takie nie były także wprowadzone przepisami ustawy z dnia 11 maja 2012 r. o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz niektórych innych ustaw. W uzasadnieniu do tego projektu przyjęto, że „warunki nabywania prawa do świadczeń przedemerytalnych nie ulegną zmianie. Konsekwencją zmiany powszechnego wieku emerytalnego byłoby natomiast wydłużenie okresu wypłaty tego rodzaju świadczeń, w tym również przyznanych przed dniem wejścia w życie projektowanej ustawy”. Uznano, że wprowadzenie takich zmian nie może być pochopte, lecz powinno być poprzedzone analizą wpływu podwyższenia wieku emerytalnego na kształtowanie się sytuacji na rynku pracy. Nie jest zasadne dokonywanie działań sprzecznych z uzasadnieniem do tej ustawy.

2) w związku z pismem Prezesa Rządowego Centrum Legislacji z dnia 22 października br., w którym podtrzymano wątpliwości co do proponowanych zmian w ustawie Prawo o szkolnictwie wyższym oraz w ustawie z dnia 11 marca 2011 r. o zmianie ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym, ustawy o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki oraz o zmianie niektórych innych ustaw, a także pismem Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 22 października br., w którym podtrzymano argumentację co do potrzeby utrzymania zmian w powyższych ustawach w wersji przedstawionej na Radę Ministrów – pragnę zwrócić uwagę, że rysująca się w tym zakresie rozbieżność Prezesa Rządowego Centrum Legislacji z Ministrem Nauki i Szkolnictwa Wyższego ma być rozstrzygnięta, zgodnie z ustaleniem KRM z dnia 11 października br., przez Radę Ministrów.

2 powiazaniem

MINISTER
Władysław Kosiniak-Kamysz
Władysław Kosiniak-Kamysz